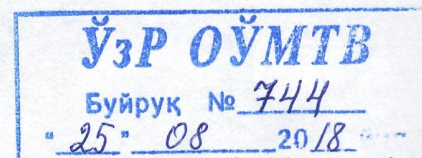

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

*5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб
чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалаврият таълим
йўналишининг малака талаблари*

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- “Агрегат заводи” АЖ.
- “ТЕМИР ҚУЙМА МЕХАНИКА ЗАВОДИ” МЧЖ
- Ислом Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи	4
1.1	Қўлланиш соҳаси.....	4
1.2	<i>5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи .....</i>	5
2.	5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2.	<i>5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари .....</i>	7
3.	5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	9
3.1	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	9
3.2	<i>5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми.....</i>	12

1. 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилди.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби *5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш* таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

–ўз ваколати доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

–олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5320200 – *Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи*

1.2.1.5320200 – *Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:*

5320200 – *Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалаврият таълим йўналиши* – фан, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги йўналиш бўлиб, металлларга механик ишлов бериш технологиясини тузиш ва янги технологияларни яратиш, металлларга механик ишлов бериш машиналари ва жиҳозларини яратиш, созлаш, ишга тушириш, техник хизмат кўрсатиш, эксплуатация қилиш, диагностика ва таъмирлаш ишларини ташкил этиш ва бажариш ҳамда детал ва узелларга механик ишлов бериш усуллари билан ишлаб чиқариш технологик жараёнларини ишлаб чиқиш билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5320200 – *Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:*

- металлларга механик ишлов беришда қўлланиладиган ишлаб чиқариш машиналари, технологик жиҳозлари ва асбобсозлик техникаси объектлари, металлларга механик ишлов беришдаги технологик жараёнлар, уни ишлаб чиқиш ва янги технологияларни ўзлаштириш, норматив-техник ҳужжатлар, стандартлаштириш тизими ва сертификатлаш, металлларга механик ишлов беришда технологик жараёнларни механизациялаш ва автоматлаштириш воситалари.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5320200 – *Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:*

- *металлларга механик ишлов бериш бўйича буюмларни ишлаб чиқариш;*
- *металлларга механик ишлов бериш бўйича буюмларини лойиҳалаш учун дастлабки ахборот маълумотларни йиғиш ва таҳлил қилиш;*
- *техник топшириққа мувофиқ детал ва машинасозлик конструкцияларини узелларини ҳисоблаш ва лойиҳалаш ҳамда лойиҳалашнинг автоматлаштирилган стандарт воситаларини қўллаш;*
- *металлларга механик ишлов бериш бўйича буюмларни тайёрлашда технологик шартларга риоя қилинишини назорат қилиш;*
- *иш ўринларни ташкил қилиш ва уни технологик жиҳозларини жойлаштириш билан техник жиҳозлаш;*

- компьютер технологиялари ва дастурланиши;
- ишлаб чиқариши жараёнларини амалга ошириши учун технологик жиҳозларга хизмат кўрсатиши;
- ишлаб чиқариши участкаларида технологик жараёнларни сифатини менеджменти техник ҳужжатларини тайёрлаш;
- технологик ва ностандарт жиҳозларни конструкциясини яратишда ахборот технологияларидан фойдаланиши;
- фаолият объектларининг ҳолатини таҳлил қилиши;
- технологик тизимлар ва ускуналар синовини ўтказиши методикасини ишлаб чиқишда қатнашиши.

1.2.3. 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- Металларга механик ишлов бериш машиналари билан боғлиқ бўлган фаолиятда;
- лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида;
- ташкилий-бошқарув;
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш;
- илмий-тадқиқот.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-ҳунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириши таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириши магистратура мутахассислиги бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириши таълим йўналиши

бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши;
- гуманитар ва табиий-илмий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақобатбардош умумқасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш ўқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалаврият йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Металларга механик ишлов бериш машиналари билан боғлиқ бўлган фаолиятда:

- *металларга механик ишлов бериш бўйича буюмларни ишлаб чиқариш;*
- *металларга механик ишлов бериш бўйича буюмларини лойиҳалаш учун дастлабки ахборот маълумотларни йиғиш ва таҳлил қилиш;*
- *техник топшириққа мувофиқ детал ва машинасозлик конструкцияларини узелларини ҳисоблаш ва лойиҳалаш ҳамда лойиҳаланинг автоматлаштирилган стандарт воситаларини қўллаш;*
- *металларга механик ишлов бериш бўйича буюмларни тайёрлашда технологик шартларга риоя қилинишини назорат қилиш;*
- *иш ўринларни ташкил қилиш ва уни технологик жиҳозларини жойлаштириш билан техник жиҳозлаш;*
- *компьютер технологиялари ва дастурланиши;*
- *ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун технологик жиҳозларга хизмат кўрсатиш;*

– ишлаб чиқариш участкаларида технологик жараёнларни сифатини менеджменти техник ҳужжатларини тайёрлаш;

– технологик ва ностандарт жиҳозларни конструкциясини яратишда ахборот технологияларидан фойдаланиш;

– фаолият объектларининг ҳолатини таҳлил қилиш;

– технологик тизимлар ва ускуналар синовини ўтказиш методикасини ишлаб чиқишда қатнашиш.

– замонавий қайта ишлаш технологик жараёнларни қўллаш ва уни ривожлантириш йўллари ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида:

– механик ишлов беришда қўлланиладиган асбоб-ускуналар, машиналар ва конструкцияларни лойиҳасини тизимий ёндошув асосида автоматлаштирилган равишда ишлаб чиқиш;

– бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, информатсион ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқиқот қилиш;

– лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

– механик ишлов беришда қўлланиладиган асбоб-ускуналар, технологик машиналари ва жиҳозлари ишчи параметрлари ва ишчанлик қобилиятини аниқлаш бўйича синовларни ўтказиш;

амалиётда ахборот технологияларнинг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий парадигма ва методологияларни, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини тайёргарлик ихтисослигига мос равишда қўллаш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

– ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;

– ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;

– ахборот технологиялар тизимини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

– атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

– муҳандислик ва конструкторлик ечимларини амалиётга татбиқ қилиш;

– ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқариш;

– ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;

– фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш;

– бирламчи конструкторлик, технологик ёки ишлаб чиқариш звено ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;

– бажариётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш;

– ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш қобилиятига эга бўлиши керак.

Ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

– механик ишлов беришда қўлланиладиган асбоб-ускуналар, машиналар ва механик ишлов беришнинг замонавий технологик жараёнларини ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

– участка, цех, бўлим технологи бўлиб ишлаш, амалдаги ишлаб чиқариш цехини эксплуатация қилиш;

– хом ашё, ёрдамчи материаллар ва маҳсулотларнинг сифатини назорат қилиш;

- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва такомиллаштириш бўйича технологик ечимларни ишлаб чиқиш;
- технологик схемаларни таҳлил қилиш ва технологик параметрларни ҳисоблаш;
- амалдаги технологик асбоб-ускуналарнинг ишлашини таъминлаш, уларни яроқли ҳолатда ушлаб туриш ва қайта тиклаш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш;
- металлларга механик ишлов бериш усулларида олинган буюмлар технологияларининг лойиҳасини тизимли ёндошув асосида автоматлаштирилган равишда ишлаб чиқишни такомиллаштириш;
- бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, ахборот ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқиқ қилиш;
- асбоб-ускуналар, қурилмалар, механизмлар ва жиҳозлар, уларнинг ишчи қисмлари параметрлари ва иш ҳолатини ташхис синовларидан ўтказиш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- техник воситалар, тизимлар, жараёнлар, қурилмалар, материаллар ва янги турдаги заготовка, детал ва буюмларни металлларга механик ишлов бериш усулларида олиш технологиясини амалиётга татбиқ этиш, металлларга механик ишлов бериш машиналари ва автоматлаштирилган линияларни синовдан ўтказишда зарур бўлган ташкилий ишларда иштирок этиш;
- республика ва хорижда чоп этилган металлларга механик ишлов бериш машиналарига оид илмий-техник ахборотларнинг илмий манбаларини ўрганиш;
- илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок этиш;
- мавзу (топшириқ) бўйича илмий-техникавий маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва олинган маълумотларни тизимлаштиришда иштирок этиш;
- илмий-тадқиқот натижаларини ва ишланмаларни амалиётга татбиқ этишда қатнашиш **қобилиятига эга бўлиши лозим.**

3. 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуйидаги мажбурий фанлар блоklarини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

- Гуманитар ва табиий-илмий;
- умумкасбий;
- ихтисослик;
- қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар **Гуманитар ва табиий-илмий фанлар:**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва табиий-илмий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда ахборот технологиялари ва жараёнларни математик моделлаштириш, ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларининг металлургияга механик ишлов бериш соҳасидаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

табиий ва илмий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табиий ҳодисаларни тадқиқ этиш концепцияси; табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари; табиатга путур етказмайдиган технологиялар яратиш истикболлари ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириши;

табиий-илмий фанларнинг асосий қонунларидан фойдалана олиши, математик анализ ва моделлаш, назарий ва экспериментал тадқиқот методларини қўллай олишни шакллантириши;

мантикий фикрлашни ривожлантириши, муҳандислик масалаларини қўйиш ва математик усуллардан фойдаланиб ечимларни топа билиши, тадбикий муҳандислик масалаларини математик моделлаштириши ва ечиши, олий математикага доир адабиётлардан мустақил фойдаланиши;

информацияни олиш, сақлаш, қайта ишлаш ва узатишнинг асосий методлари, усуллари ва воситаларидан фойдаланишни эгаллаган бўлиши;

саноқ тизимларида ишлаши, ЭХМнинг ички ва ташқи қурилмалари, Windows амалиёт тизимида папка ва файллар яратиши, улар устида амаллар бажариши, MS Word, MS Excel, MS Power Point, MS Access дастурларида ҳужжат яратиши ва қайта ишлаши, компьютер тармоқларида ишлаши, улардан ўзига керакли маълумотларни излаши ва фойдаланиши, ўз маълумотларини узатиши, объектга йўналтирилган дастурлаш тили ёрдамида чизиқли, тармоқланишли, такрорланишли ва мураккаб жараёнларни дастурлаштиришни эгаллаган бўлиши;

физикавий моделларни тадқиқ қилиш; ишлаб чиқариш жараёнларида ва техникавий объектларда энг оддий физикавий тизимларнинг моделларидан фойдаланиш; физика фанининг турли бўлимларига характерли бўлган қийматларнинг сонли тартибини ўлчаш ва баҳолашни эгаллаган бўлиши;

кимёвий тажрибаларни бажаришда керакли ускуна, реактив ва жиҳозлардан фойдалана олиши; олинган билим ва кўникмалари асосида экологик вазиятни назорат қилиши ва саннатда ва кундалик ҳаётда қўллаши;

жисмларнинг мувозанат тенгламалари, механиканинг асосий қонунлари, теоремалари, принциплари, ҳаракатнинг устиворлиги ва барқарорлиги, механик системанинг ҳаракати ва мувозанатини билиши;

ҳаракат содир бўлаётган фазо ва унинг хоссаларини ҳамда ишлаб чиқариш технологик жараёнларига энг содда физик ва математик моделларни куриш ва бу моделлар асосида технологик жараённи барқарорлигини таъминлаши;

экологик дунёқараш шаклланган бўлиши, экологиянинг концептуал асосларини билиши;

атмосферани заҳарли газлардан тозалашда катализатор, адсорбент ва абсорбент танлаши; атмосферани чанглардан тозалашда ювувчи эритмани танлаши; оқава сувларни физик-кимёвий ва кимёвий усулда тозалашда кимёвий реагент танлаши ва уларни ишлатишда хавфсизлик техникасига риоя қилиши; катализатор, сорбент ва ювувчи эритмаларнинг хоссаларини ва сифат кўрсаткичларни аниқлай олиши;

ишлаб чиқариш технологиялари таълим соҳаси учун зарур бўлган математик ва табиий-илмий фанларнинг назарий ва илмий асосларини шакллантириши лозим.

Умумқасбий фанлар блоки:

математик ва табиий-илмий фанлар билан ихтисослик фанлари ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;

ихтисослик фанларини ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумқасбий билимларни, амалий кўникма ва ўқувларни шакллантириши;

умумқасбий вазифаларни ҳал этишда фан ва таълимнинг замонавий муаммоларига доир билимлардан фойдаланишга тайёрлаши;

умумқасбий вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга доир ахборий-дидактик таъминотни яратиш малакасини таркиб топтириши;

моделли тасавурларни, тажриба усуллари ва олинган натижаларни қайта ишлаш йўриқларига оид билимларни амалда қўллаш кўникмаларини таъминлаши;

Давлат стандартлаштириш тизими ва конструкторлик ҳужжатларининг ягона тизими талаблари асосида муҳандислик чизмаларни тузиш тартиби ва қоидаларини; йиғиш чизмаларини ўқиш ва деталларга ажратиш талабларини; йиғиш чизмаларини бажариш талабларини билиши ва улардан фойдалана олиши;

конструкторлик ҳужжатларининг ягона тизими ва Давлат стандарти талаблари асосида муҳандислик объектларининг чизмаларни тузиш ва ўқиш кўникмаларига эга бўлиши;

корxonани бошқариш асосларини; корxonани бошқаришдаги иқтисодий-математик усулларини; бошқарувчи ходимларни шакллантириш жараёнини; корxonанинг ҳаёт циклини билиши ва улардан фойдалана олиши;

талаб ва таклиф назариясидан фойдаланиш; бизнес-режани ишлаб чиқиш кўникмалари шаклланган бўлиши;

хавфсизликни таъминлаш тамойиллари, услублари ва воситаларини таҳлил қилишни; фаолиятнинг хавфсиз шароитларини лойиҳалашни; ишлаб чиқариш санитарияси ва меҳнат гигиенасини; ҳаётфаолияти хавфсизлигини таъминлаш соҳасида қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг асосий талабларини билиши;

ишлаб чиқариш тармоқларида хавфсиз иш шароитини ташкил этишни; зарарсиз иш шароитини таъминловчи умумий ва шахсий ҳимоя қилиш воситаларидан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

машинасозлик саноати ишлаб чиқариш маҳсулотлари сифатини ва самарадорлигини ошириш масалаларини мустақил ечиш, ўзаро алмашувчанликнинг асосий принципларини қўллаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

машинасозлик соҳаларида ишлатиладиган детал, заготовка, узел ва бошқалар учун билимларга асосланган ҳолда талабалар материаллар танлаб олиш; қуймакорлик, босим остида, пайвандлаб заготовка тайёрлаш, уларга металл кесиш дастгоҳларида, электрфизикавий усулларда ишлов бериш, ҳамда деталлар ишчи юзаларини пухталаш усуллари қўллаб олиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

конструкция ва конструкция элементларини мустаҳкамликка, бикрликка устиворликка ва чидамлилиқка ҳисоблашни билиши;

механизмларни оптимал параметрларини аниқлаш; конкрет механизмларни ҳисоблашда ЭҲМда ҳисоблаш дастурларини ишлаб чиқиш; машина ва механизмларнинг кинематик ва динамик параметрларини аниқлашда ўлчов асбоб-ускуналаридан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

юритмаларни тузиш, узатмаларни кинематик ҳисоблаш, узатма, вал ва ўқлар, подшипниклар ва бирикмаларни ишчанлик қобилияти бўйича лойиҳаловчи ва текширувчи ҳисобларни бажариш кўникмаси шаклланган бўлиши;

лойиҳалаш ва унинг асосий босқичларининг мақсадлари ва вазифаларини аниқлаш; техникавий объектларнинг математик моделларини тузиш; АЛТни ҳар хил таъминлашни лойиҳалаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

механик ишлов бериш технологик жараёнларини лойиҳалаш, ўлчамлар занжирларини ҳисоблаш, технологик жараёнларнинг техник иқтисодий кўрсаткичларини баҳолаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

металларга механик ишлов бериш назарияси асосларини билиши, уларни таҳлил қилиш ва қўллаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

машинасозлик буюмларни ва металл конструкцияларни лойиҳалаш ҳамда машинасозликда цех ва бўлимларни лойиҳалаш кўникмалари шаклланган бўлиши;

машинасозлик буюмларини назорат қилиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

талабаларни Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш ва таълимни самарали ташкил этишга ўргатиш лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва ўқувларини шакллантириши;

Металларга механик ишлов бериш машиналари бакалавриат таълим йўналиши бўйича мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

Металларга механик ишлов бериш машиналари бакалавриат таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва ўқувларини шакллантириши;

ихтисосликнинг аниқ касбий ва илмий йўналишлари билан таништириш, касб фаолияти хусусиятлари, фаолиятнинг устувор жиҳатлари, малакавий талаб ҳамда эгалланиши зарур бўлган асосий малакаларни таркиб топтириши;

касбий-йўналтирилган талаблар, ижтимоий маданий сифатлар, мутахассисликка хос бўлган сифатлар (касбий йўналганлик, билимдонлиги, касбий лаёқат)ни ривожлантириши;

муҳандисча фикрлашни ривожлантириши ва ўз соҳасидаги муҳандислик масалаларини мустақил режалаштириб ечишга қодир бўлган бакалаврни тайёрлаши;

металларга механик ишлов бериш машиналари бакалавриат таълим йўналишидаги объектлар ва жараёнларни, жумладан амалий дастурлар пакетларини ва математик моделлаштиришнинг элементларини қўллаб, тадқиқот қилиш қобилиятини шакллантиришга кўмаклашиши;

талабанинг муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Кўшимча фанлар блоки:

таълим йўналишиталабаларнинг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича кўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

меҳнат бозорида рақобатбардошлиқни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюктураси тез ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фан дастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминланиши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

Назарий ва амалий таълим	-	62,8 %
Аттестациялар	-	8,8 %
Таътил	-	14,7 %
Малакавий амалиёт	-	10,8 %
Битирув малакавий иши	-	2,9 %

Назарий таълим ҳажми фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	-	30 %
Умумкасбий фанлар	-	38 %
Ихтисослик фанлари	-	25,3 %
Қўшимча фанлар	-	6,7 %

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият жабҳаси, бакалавриатнинг асосий ўқув режа ва фан дастури (бакалавриат дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, лойихалаш ва ташкил этиш, машинасозлик, технология, металлларга механик ишлов бериш, металлларга механик ишлов бериш машиналари, лойихавий-конструкторлик, экспериментал-

тадқиқий, ишлаб чиқариш турлари, технологик фаолият, экспериментал изланиш, металлларга механик ишлов бериш усуллари, қиздириш қурилмалари ва усқуналари, совук ҳолатда штамплаш технологик жараёнлари, иссиқ ҳолда болғалаш, ҳажмий штамплаш, болғалаш жиҳозлари, штамплар ва штамп усқуналари, штамплаш жиҳозлари, штамп ва штамп усқуналарини лойиҳалаш, очиқ ва ёпиқ штамплар, болғалаш, пресслаш, штамповкалаш, қирялаш, прокатлаш, эркин болғалаш, пластик деформация.

**5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб
чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш йўналиши бўйича
таълим дастурининг тузилиши**

Т/р	Фанлар блоклари, интеграллаштирилган курслар ва блокларнинг номлари	Умумий юкламанинг ҳажми, соатларда
1	2	3
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	2058
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси.Фуқаролик жамияти	90
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	150
1.06	Хорижий тил	356
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт	128
1.08	Техник тизимларда ахборот технологиялари	184
1.09	Олий математика	420
1.10	Физика	218
1.11	Кимё	112
1.12	Экология	72
1.13	Танлов фанлари	58
2.00	Умумқасбий фанлар	2652
2.01	Қасбий психология	70
2.02	Қизма геометрия вamuҳандислик графикаси	240
2.03	Соҳаиқтисодиётиваменежменти	88
2.04	Ҳаётфаолиятихавфсизлиги	88
2.05	Метрология вастандартлаштириш	120
2.06	Материалшунослик ва конструкцион материаллар технологияси	240
2.07	Назарий механика	120
2.08	Механика (МҚ, ММН, МД)	410
2.09	Электротехника ва электроника	120
2.10	Термодинамика ва иссиқлик техникаси	120
2.11	Гидравлика ва гидропневмо- юритмалар	120
2.12	Металларга қуймақорлик йўли билан ва деформациялаб ишлов	356

	бериш	
2.13	Кесиш назарияси, асбоблар ва мосламаларни лойиҳалаш	310
2.14	Автоматлаштирилган ишлаб чиқаришнинг технологик жиҳозлари	270
2.15	<i>Танлов фанлари</i>	276
3.00	Ихтисослик фанлари	1752
3.01	Машинасозлик технологияси асослари	240
3.02	Автоматика ва ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш асослари	284
3.03	Машинасозлик технологияси (махсус курс)	148
3.04	Мосланувчан ишлаб чиқариш тизимлари-нинг РДБ технологик жиҳозлари	200
3.05	<i>Танловфанлари</i>	498
4.00	Қўшимча фанлар	450
	Жами	6912
	Малакавий амалиёт	1188
	Битирув малакавий иши	324
	Аттестациялар	972
	Жами	2484
	ҲАММАСИ:	9396

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ислом Каримов номидаги

Тошкент давлат техника университети

Ректор

проф. С. М. Турабджанов

2018 йил « 07 »

М.Ў.

“ТЕМИР КУЙМА МЕХАНИКА
ЗАВОДИ” МЧЖ

Директор

Ш.Ш.Шоазимов

2018 йил « 07 »

М.Ў.

“АГРЕГАТ ЗАВОДИ” АЖ

Бош директори

Ш.Нурматов

2018 йил « 07 »

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим

вазирлиги ҳузуридаги

Олий ва ўрта махсус, касб-хунар

таълимини

ривожлантириш маркази

Директор

Б.Х.Рахимов

2018 йил « 07 »

М.Ў.

Тошкент автомобил йўлларини

лойиҳалаш, қуриш ва

эксплуатацияси институти

Ректор

А.А. Рискүлов

2018 йил « 06 »

М.Ў.

“УНИВЕРСАЛ ТЕХНОЛОГИЯ ВА
МАТЕРИАЛЛАР” МЧЖ

Директор

Д.Н. Садықов.

2018 йил « 06 »

М.Ў.

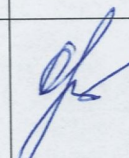

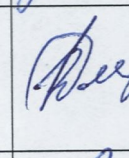

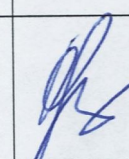

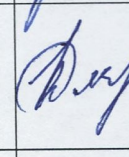

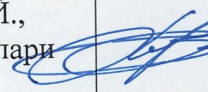
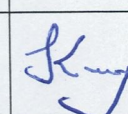

Ижодий гуруҳ раиси ва аъзолари

Ижодий гуруҳ раиси ва ўринбосари

Ижодий гуруҳ раиси	Ж.Э.Сафаров	Машинасозлик факультети декани	
Ижодий гуруҳ раиси ўринбосари	Ш.Й. Пўлатов	“Машинасозлик технологияси” кафедраси муdiri	

Ижодий гуруҳ аъзолари

Т/р	Ўқув фанлари (курслар)и нинг номи	Таянч ОТМдан		Турдош ОТМдан, асосий кадрлар истеъмолчиларидан	
		Ф.И.Ш., лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо	Ф.И.Ш., лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
2.01	Технологиц жихозларни компьютер ёрдамида лойиҳалаш	Мамаджанов А.М., техника фанлари доктори, профессор		Т.М.И.Р.З.И Тошев А. Т.И.М.И.С.И.	
2.02	Машинасозликда илмий тадқиқот ишлари	Аликулов Д.Е., техника фанлари доктори, профессор		Т.М.И.Р.З.И Тошев А. Т.И.М.И.С.И.	
2.03	Машинасозликда CAD/CAM тизимларини интеграцияси	Мамаджанов А.М., техника фанлари доктори, профессор		Тошев А.З.ав.Тех. Д.И.М.И.С.И. Кевсиков М.	
2.04	Машина ва жараёнлар пухталиги	Аликулов Д.Е., техника фанлари доктори, профессор		И.И.Т.М.И.Р.З.И ловедения А.И. с.И.Е. Гафуров Б.	
2.05	Машинасозликда сифатни бошқариш	Пўлатов Ш.Й., техника фанлари доктори		Қ.А.С.И.Т.И. И.И.С.И.И. Қанқаров А.И.	

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС КАСБ-ҲУНАР ТАЪЛИМ
ЙЎНАЛИШЛАРИ БЎЙИЧА ЎҚУВ-УСЛУБИЙ БИРЛАШМАЛАР ФАОЛИЯТИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШНИНГ
ўқув-услубий бирлашмаси мажлисининг**

- сон БАЁННОМАСИ

«16» 08 2018 йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси С. Турабджанов (ТДТУ).

Аъзолари: О.Зарипов (ТДТУ), Н.Мамбетов (ТДТУ), Ж.Э.Сафаров (ТДТУ),
А.Д. Абдуазимов (ТДТУ), Б.Р. Тулаев (ТДТУ), Ш.Й. Пулатов (ТДТУ), Қ. Мирзаев
(ТДТУ), Ш.Т. Пирматов (ТДТУ).

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида, Ислон Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

ЭШИТИЛДИ:

1. О.О. Зарипов – Тошкент давлат техника университети ўқув ишлари бўйича проректор, техника фанлар доктори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш

тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ тузилди. Ишчи гуруҳ аъзолари томонидан 5313600 – Металларга босим билан ишлов бериш таълим йўналиши бўйича кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди. Уларга “Агрегат заводи” АЖ, “УНИВЕРСАЛ ТЕХНОЛОГИЯ ВА МАТЕРИАЛЛАР” МЧЖ корхоналаридан такризлар олинди. Кадрлар истеъмолчилари ва турдош олий таълим муассаси ТАЙЛҚЭИ билан келишув мажлиси ўтказилиб, баённома ёзилиб, тасдиқланди.

Сизлардан тайёрланган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Ж.Э. Сафаров – бирлашма аъзоси, т.ф.д. ТДТУ механика факультетининг декани. Ҳурматли бирлашма аъзолари, профессор-ўқитувчиларимиз халқаро тажрибаларни ўрганиб, уларни таҳлил қилиб, Республикамиз ижтимоий-иктисодий тараққиётининг истиқболларини, фан, технология ютуқларини ва кадрлар истеъмолчиларининг талабларини инобатга олиб, 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишди. Шунинг учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. А.Д. Абдуазимов – бирлашма аъзоси, т.ф.д. Ҳурматли бирлашма аъзолари, институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5313600 – Металларга босим билан ишлов бериш таълим йўналиши бўйича Малака талаби ва ўқув режасини қўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттирган ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради. Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда металларга босим билан ишлов беришда замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

3. Бирлашма аъзоларидан: техника фанлар доктори Ш.Й. Пулатов, доцентлар: Б.Р. Тулаев, Қ. Мирзаев, Ш.Т. Пирматов, Машинасозлик технологияси декан муовуни Б.И. Ибрагимовлар ҳам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланган, уларда хорижий тажрибалар ҳамда металларга босим билан ишлов беришнинг барча соҳаларидаги ислохотлар инобатга олинган деб таъкидлашдилар. Шунингдек, улар ишлаб

чиқилган таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этишдилар.

4. С.М. Турабджанов - бирлашма раиси, профессор. Институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тайёрланган, уларда Республикамиз металлларга босим билан ишлов бериш соҳасида рўй бераётган иқтисодий ислохатлар ҳамда халқаро тажрибалар тўлиғича ўз аксини топган деб ўйлайман.

Шунинг учун муҳокамага қўйилган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблар ва ўқув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман.

ЙИҒИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблар ва ўқув режалари маъқуллансин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблар ва ўқув режаларини Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини Ривожлантириш марказига топширилсин.

Ўқув-услубий
бирлашма раиси, профессор

Ўқув-услубий бирлашма
котиби

С. Т. Турабджанов

Н. Мамбетов

**МАЛАКА ТАЛАБЛАРИ ВА ЎҚУВ РЕЖАЛАРИНИ
ТУРДОШ ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ БИЛАН
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ**

«06» 08 2018 йил

Тошкент ш.

Раис: Тошкент давлат техника университети ўқув ишлари бўйича проректори О.Зарипов.

Котиб: Тошкент давлат техника университети Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи муовини Н. Мамбетов.

Қатнашдилар: Ишчи гуруҳ раиси ва аъзолари, тегишлилиги бўйича профессор-ўқитувчилар ва Тошкент автомобил лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатацияси институти ўқув ишлари бўйича проректори ҳамда етакчи профессор-ўқитувчилари.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ томонидан тайёрланган **5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш** таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокамаси.

ЭШИТИЛДИ: О.Зарипов - **5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш** таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари ва ўқув режаси Тошкент давлат техника университетининг тегишли кафедралар етакчи профессор-ўқитувчилар ва манфаатдор sanoat корхоналарининг малакали мутахассислари томонидан битирувчиларини билим ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар ва таклифлари асосида тузилди. Тошкент автомобил йўлларини лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатацияси институтининг профессор-ўқитувчилари билан ҳамкорликда ушбу Малака талаблари, ўқув режалари ва ўқув

дастурлари ўқув жараёнларига мос келади деган хулосага келишди. Бу масалалар бўйича кимда қандай фикрлар бор?

СЎЗГА ЧИҚДИ: Тошкент автомобил йўлларини лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатацияси институтининг ўқув услубий бошқарма бошлиғи С. Иброхимов. Ҳақиқатан ҳам бизлар юқорида келтирилган таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалари ўқув жараёнига зарур ва мос келади деб ҳисоблаймиз ва уларни тасдиқлаш учун Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига тақдим этиш мумкин.

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош ОТМлар вакилларини ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда Тошкент давлат техника университетида ташкил этилган Ижодий ишчи гуруҳлар томонидан ишлаб чиқилган **5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналишининг** Малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган меъёрларига қатъий амал қилинган ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамойил асосида ишлаб чиқилгани инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларининг лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари ва манфаатдор вазирликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналарда экспертизадан ўтказилган (“Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” ва мутахассислар “Тақризлари” билан расмийлаштирилган ва Малака талабларига илова этилган).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва тақлифлар Малака талаблари ва ўқув режаларининг охириги лойиҳаларини ишлаб чиқишда инобатга олинсин.

4. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

Раис

Котиб

О. Зарипов

Н. Мамбетов

**5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб
чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим
йўналишининг малака талаби ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

*5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб
чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши*
малака талабини ишлаб чиқишда қуйидаги меъерий-ҳуқуқий ҳужжатларга
асосланлиди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги
“Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари
тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий
маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт
соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-
тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги
“2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим
муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий
таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда
амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини
таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли
қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4
апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг
2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув
йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш
тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши
битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака
талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама
ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда
“Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-
илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва
табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 %дан
20-30%гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 %дан
30-50 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15%дан 20-35 %гача
кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб
чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30
ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32
соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Тошкент давлат техника
университети ўқув ишлари
бўйича проректор

О.О.Зарипов

Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқувчилар ва асосий кадрлар
истеъмолчилари ўртасида келишув

ДАЛОЛАТНОМАСИ

“ 06 ” 08 2018 й.

Тошкент ш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ томонидан тайёрланган **5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши** учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалари муҳокама қилинди.

Биз қуйида имзо чекувчилар - “Агрегат заводи” АЖ Бош директори Ш.Нурматов, “УНИВЕРСАЛ ТЕХНОЛОГИЯ ВА МАТЕРИАЛЛАР” МЧЖ директори Д.Н. Садыков ва Тошкент давлат техника университети ректори С.Турабджанов **5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналишининг** Малака талаблари ва ўқув режалари мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида ривожланган хорижий давлатларнинг энг яхши таълим муассасаларини 300 талик рўйхатига кирувчи ОТМ нинг ўқув режалари таҳлил қилинди ва ўқув режаларини тузишда инobatга олинди. Бундан ташқари асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган ишлаб чиқариш корхоналарининг битирувчиларнинг малакаларига қўйиладиган талаблари инobatга олинган.

Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий, лаборатория машғулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари тўғри шакллантирилган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

“Агрегат заводи” АЖ Бош директори

Ш. Нурматов

“УНИВЕРСАЛ ТЕХНОЛОГИЯ ВА МАТЕРИАЛЛАР”

МЧЖ директори

Д.Н. Садыков

Тошкент давлат техника университети ректори

С.Турабджанов

**ТошДТУ “Машинасозлик технологияси” кафедраси профессор-
ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5320200 – Машинасозлик
технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва
автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши**

Малака талабларига

ТАҚРИЗ

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналишида билим олишни таъминлайдиган Малака талаблари тайёрланиши республикамизда малакали кадрлар етиштириб беришда муҳим аҳамиятга эга.

Малакали талаблари даражасида малакали кадрлар тайёрлаш долзарб масала. Малака талаблари етакчи мамлакатлар стандартлари тажрибасига асосланиб ишлаб чиқилган.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 %дан 20-30%гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 %дан 30-50 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15%дан 20-35 %гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилган.

Хулоса қилиб айтганда, 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари замон талабларига жавоб беради ҳужжат сифатида қабул қилиш мумкин ва тасдиқлашга тавсия этилади.

“Агрегат заводи” АЖ бош директори

Ш. Нурматов

ТошДТУ “Машинасозлик технологияси” кафедраси профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши

Малака талабларига

ТАҚРИЗ

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорилариасосида ишлаб чиқилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва таббii-илмii фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмii фанлар”га ўзгартирилди ва умумii юклама ҳажми 15-20 %дан 20-30%гача оширилди. “Умумқасбii фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 %дан 30-50 %гача, “Ихтисолик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15%дан 20-35 %гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарii таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбii малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

5320200 – Машинасозлик технологияси, машинасозлик ишлаб чиқаришини жиҳозлаш ва автоматлаштириш бакалавриат таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари талабга жавоб беради ва асосii хужжат сифатида қабул қилиш мумкин ва тасдиқлашга тавсия этилади.

“УНИВЕРСАЛ ТЕХНОЛОГИЯ ВА МАТЕРИАЛЛАР”

МЧЖ директори

Д.Н. Садыков

